

Eggen; thi man maa vel huske paa, at i Fæsteegnene er det en Udelukkelse, naar Familierne ikke omtrent kunne blive i de Steder, deres Fædre have havt; de maae da forlade Eggen, naar ikke Godsieren er saa naadig at lade dem faae et jordløst Huus eller en Indstøderstue til at være i. Man opsummerer altsaa alt det Fæstegods, der i disse Aar er solgt ved Auction til forskjellige Folk, der ikke staae i Forbindelse med Fæsterne, eller som er solgt til Fæsternes Børn, der have været nødte til at købe som Noget, der er solgt ved frivillig Dvereenkomst; men jeg troer, at jeg kun behøver at gjøre opmærksom derpaa, for at man vil see, at det forandrer Sagen aldeles. Jeg er just idag bleven sat istand til at fremstille et eneste Exempel herpaa, et Exempel, der for nogen Tid siden stod anmeldt i de offentlige Blade, nemlig, at en af de Godseiere, der under 16de September f. A. udstedte Bekjendtgjørelse om, at de vare komne overeens om at ville sælge, nemlig Grosferer Rønnekamp til Næsbyholm, bekjendtgjorde, at han siden 1842, da han gjorde Tilbud om at sælge til Arvesætte, havde bortsolgt 10 Bøndergaard, og det fremstillede saaledes, at Læserne maatte troe, det var sleet ved frivillige Dvereenkomster. Jeg har nu idag modtaget et Brev fra en af de Bedkommende paa Godset, som ligefrem erklærer, at de Bøndergaarde, der ere solgte til Arvesætte, ere deels solgte ved offentlig Auction, deels til afdøde Fæsternes Børn, og deels til Fæstenter, der agtede at gifte sig, men at ikke een af Fæsterne paa de nævnte Godser har kjøbt sin i Fæste havende Gaard. Man faaer derved altsaa en anden Mening om, hvorvidt de frivillige Dvereenkomster have fundet Sted paa dette Gods, end man havde, da man læste Bekjendtgjørelsen i de offentlige Blade. Man har tillige seet fra anden Haand, at Folk, der have underkrevet den samme Erklæring, senere have erklæret, at det var en Feiltagelse, at deres Navne vare komne derpaa, og at deres Creditorer ikke tilode dem at sælge.

Men skulde Paastanden om de frivillige Dvereenkomsters Fremme have nogen egentlig Betydning i Regjeringens Mund, saa forekommer det mig, at Regjeringen, hvor den har

Indflydelse, maatte gaae forud med Hensyn til disse frivillige Dvereenkomster (Hør!); men jeg vil spørge det ærede Thing, om det kan paapege mig, at Regjeringen gjør det? Indenrigsministeren har selv idag udtalt, at, naar man seer hen til de offentlige Stiftelser, staae de i et daarligt Forhold med Hensyn til de frivillige Dvereenkomster. Men har Regjeringen ikke Ret og Myndighed til at lade de offentlige Stiftelsers Gods gaae over til Eiendom ved frivillig Dvereenkomst? Har man imidlertid endnu seet et eneste Exempel paa, at Regjeringen har gjort det? Bønderne have paa et af vore offentlige Stiftelsers Godser, nemlig Herlufsholms Gods, tilkrevet Besyreren om at faae deres Gaarde til Eiendom, og Besyreren af dette Gods har for 10 eller 12 Dage siden havt et Møde med Afsendinge fra Godsets Bønder, hvorved han paa det Bestemteste har erklæret, at han ikke vilde indlade sig derpaa, og, da Bønderne dertil svarede, at de vilde dog skrive til Regjeringen for at spørge, om det ikke kunde tilstedes, at de ved frivillige Accorder kunde faae deres Gaarde, saa har han sagt, at han vilde modsætte sig det; efter hvad der er mig berettet af en af de Bedkommende, som havde hørt Godsbestyreren, saa havde han sluttet sin Tale til dem med at sige, at, dersom de alligevel indgave et Andragende til Regjeringen om at faae Gaardene overladte til Eiendom ved frivillig Dvereenkomst, saa vilde han sige dem, at han ikke bortfæstede en eneste Fæstegaard mere . . .

Formanden: Jeg troer at burde gjøre den ærede Taler opmærksom paa, at saadanne private Dtringer, der kunne være falske udenfor Salen, er det neppe passende at inddrage her; hvorvidt alle de enkelte Datas Rævnelse er nødvendigt for at godtgjøre den Sætning, som den ærede Rigsdagsmand vil bevise, nemlig: at det ikke forholder sig som antaget med de frivillige Dvereenkomster, skal jeg ikke indlade mig paa at afgjøre. Jeg skal ikke sætte nogen ubillig Grændse for Talefriheden; men jeg kan ikke tillade nogen Dtring om, hvad en Mand udenfor Salen skal have sagt (B. Chr istensen: Offentligt! Tschering: I en offentlig Sag?).

J. A. Hansen: Jeg har bragt det